

NEMÁ CENU NAŘÍKAT

V DDM v Kralupech nad Vltavou nabízí dětem venkovní hry i inspiraci online

Jak asi žijí v téhle divné době dédémka? Nabízí se, že by měla zavřít dveře a nechat prostory temperovat. Děti stejně nikam nemůžou. Omyl. Navzdory tomu, že jsou DDM uzavřené, pro děti jsou otevřené pořád. I když na dálku. Svědectví o tom podává Dům dětí a mládeže v Kralupech nad Vltavou.

Sídlí na dobré adrese. V centru města, kousek od nádraží. Nová fasáda září na dálku, před vchodem lákají plakáty na nabízené aktivity. Cestovatelská přednáška o Kostarice, nová venkovní hra Cesta do kralupské minulosti I., dokonce možnost přihlašování na letní pobytové a příměstské tábory. Jako by se nic nestalo. Není pochyb. Dům žije.

Sotva otevřete dveře, obklopí vás přívětivé, skoro domácí prostředí. Pohoda. Tady se musí děti cítit dobře. Když sem mohou přijít...

„Od té doby, co jsme uzavřeni, snažíme se přinášet dětem nějaké aktivity aspoň na dálku,“ říká ředitelka Kateřina Viktorová.

Něco jako vizitka

„Jsme středně velký dům dětí a mládeže, ani velký, ani malý. Zřizuje nás město, což není vždycky zvykem, některá dédémka zřizuje kraj,“ představuje své zařízení Kateřina Viktorová. „Kromě této budovy máme ještě další asi půl kilometru odtud. Je to tělocvična, v níž vedeme naše sportovní kroužky, mezi nimi například také kick box nebo aikido. Třetí budovou, kterou máme k dispozici, je rekreační pobytová základna v Mokrosukách v podhůří Šumavy. Právě tam pořádáme pobytové tábory.“

Doufají, že se letos v létě opravdu usku- teční. „Rodiče o ně mají velký zájem stej- ně jako o příměstské tábory. Zítra spou- štíme přihlašování a myslím, že všechny termíny budou během dvou hodin plné.“

Bývá to tak prý každý rok. „Termínů není moc, letos pořádáme pět pobytových táborů a tři příměstské. Musíme vycházet z počtu zaměstnanců. Dbáme na to, aby v každém byl jeden interní z našeho DDM. A to je nás včetně mě jen pět pedagogů volného času.“

Dětem se tu věnuje také něco přes 30 ex- terních spolupracovníků, mnozí jezdí jako vedoucí i na tábory. V rolích asistentů se často přidávají také bývalí klienti, kteří už odrostli dětskému věku. V průměru navštěvuje zdejší dům 800–1000 dětí. Těm nejmladším, které sem vozí maminky do

Sluníčka, což je speciálně vybavená herna, jsou dva až čtyři roky. Maminky s nimi pod vedením lektorky cvičí a malují. Nej- starším klientům je patnáct let.

V covidové době se počet dětí počítá hůř. Někteří rodiče je odhlašují hlavně proto, že sportovní aktivity se na dálku dělají těžko, takový stolní tenis nebo badminton... „Teď je DDM uzavřeno. Nevíme, co bude dál, ale nechceme naši činnost pře- rušit. Děláme, co můžeme.“

Nabídka přes internet

Jinak to v této době není možné. Kroužky prostě pracují online, i když ne všechny. Velmi oblíbená je jóga, při níž může cvičitelka děti nejen vést, ale také inspi- rovat. Také tancování se ujalo. Oblíbené zájmové útvary Krůček pod vedením pe- dagožky Terezy Vítkové probíhají i nadále online formou a je o ně velký zájem. Není sice možné navštívit celé sestavy jako při běžném setkání, ale některé části ano. Posilovací cviky samozřejmě také. Ostatně ty se hodí nejen tanečnickům. Děti také často navštěvují online kurzy kreslení pro teenagery.

„Dětem přihlášeným do zájmových útvarů zasíláme náměty na činnosti speciálně pro ně. Tak, aby navazovaly na dosavadní

práci kroužků. Pedagogové si kromě toho zakládají portfolia, která umísťují na naše webové stránky,“ vysvětluje Kateřina Vik- torová. „Nedávno jsme jednali o tom, že bychom mohli uspořádat online kroužek vaření, který je velice populární.“

Zdejší DDM také spolupracuje s partner- ským městem Kralup, s Komárnem na Slovensku. Děti v obou domech vyráběly záložky do knížek a pak si je navzájem vy- měňovaly. Oblíbené jsou i různé soutěže, například fotografické. Podzimní, zimní...

„Hodně je i výtvarných soutěží,“ připojila se zástupkyně ředitelky Jaroslava Mer- faitová. „Před Vánocemi to byla soutěž o nejhezčí betlém. Aktuálně jsme vyhlásili soutěž Vyrob si originální koláž.“

Protože v DDM Kralupy často pořádají i zajímavé přednášky, nejen cestovatelské, což nyní není možné, Anna Cechmanová tu svoji o Kostarice nahrála na YouTube a odkaz vyvěsila na webu a facebooku DDM. Vůbec se tu snaží dávat do online prostoru co nejvíc věcí. Námětů, nápadů, aktivit. Už v rámci jarní vlny pandemie Covid 19 si na svém webu zřídili sekci Kre- ativní nápady pro období karantény.

Venkovní hry lákají

Ta, na niž upozorňuje leták na vývěsce před DDM a informace na webových stránkách, se jmenuje Cesta do kralup- ské minulosti I. Probíhá od 15. ledna do 19. února 2021 a její herní plán si může stáhnout kdokoli (www.ddmkralupy.cz), kdo má zájem nahlédnout do historie Kra- lup nad Vltavou. ▶

► „Naše město je poměrně mladé. I když doklady o osadě spadají do první poloviny 13. století, město vlastně vzniklo na železnici až v polovině 19. století,“ vysvětluje Kateřina Viktorová. „Ale váže se k němu řada osobností, s nimiž chceme děti i jejich rodiče seznámit.“

Konkrétně v této hře se lidé seznámí s malířem Georgem Karsem či národním buditelům Janem Jodlem Kralupským. Současně se dostanou na zajímavá místa města, jako je vrch Hostibejk nebo městská část Lobeček, a dovědí se o vybraných stěžejních událostech historie města, jakou je například těžký letecký nálet na Kralupy v roce 1945.

Autorem hry, která vyzývá účastníky k cestě městem, je zaměstnanec DDM Jan Fišar, pro něhož je historie koníčkem.

„Je to už naše druhá hra, první jsme nabídli před Vánoce a jmenovala se Za kralupskými vodníky,“ líčí Kateřina Viktorová. „Máme tady totiž zcela specifická kralupská strašidla, o kterých dokonce vyšla knížka Kralupská strašidla aneb Z vyprávění vltavského vodníka. Právě na ni jsme navázali outdoorovou hrou. Vedla děti po jednotlivých stanovištích, kde luštily různé tajenky a plnily úkoly. Měly zrovna vánoční prázdniny, takže bylo dost času na dobrodružnou výpravu k potokům, jako je Knovízský a Zákolanský, a k řece Vltavě, kde taky vodníci bydlí. Ty malé chodily většinou s rodiči, takže vlastně dostala námět pro společně strávený čas celá rodina.“

K orientaci jsme v obou hrách využívali pouliční lampy. Spousta lidí neví, že čísla, jimiž jsou označené, se používají, když se někde něco stane. Stačí pak policii nebo zdravotníkům nahlásit číslo nejbližší lampy a oni vědí, kam mají přijít.“

Protože na webové stránky se může podívat kdokoli, přinesla hra o vodních

radost mnoha Kralupským. Hra Cesta do kralupské minulosti I. by tak mohla mít ještě větší zážer.

Pomoc druhým

I v téhle době, nebo možná právě v téhle době tu nezapomínají na pomoc druhým. Podporují také charitativní projekty.

„Na Štědrý den organizujeme tradiční běh s kralupským ultramaratoncem René Kujanem. Výběžek ze startovního je určen Sportovnímu klubu vozíčkářů Praha.“

Letos se prý sešlo něco přes čtyřicet lidí, což je na tak inkriminovaný termín úspěch. V průběhu roku pořádají spíše letní běhy s Parapletem, nebo v tomto roce další běh pro Samaritány, kralupské záchranáře. „Sbírali jsme taky klíčenky pro nemocného Jirku... Děláme rádi radost.“

Aktivity na dálku

Děti, jež pravidelně kroužky navštěvují, se přihlásí ke své lektorce nebo lektorovi, kteří je pak online vedou. Je to logická, alespoň částečná náhrada za setkání z očí do očí.

„Posíláme dětem také nahraná videa, aby se na ně mohly podívat, až budou mít čas,“ říká Kateřina Viktorová. „Dnes mám například od 14 do 17 hodin online výuku hry na kytaru. Děti se přihlašují individuálně, s každým pracuji přibližně 20 minut.“

Vzhledem k tomu, že nejsme škola, kde je docházka povinná, děti k nám chodí ze zájmu o daný kroužek. Rádi něco dělají, a když jim nabídneme smysluplnou činnost, která je těší, máme z toho radost i my. I tak je to na dálku celkem náročné.“

„Hlavně jsou teď děti po dopolední škole unavené,“ připojuje se Jaroslava Merfaitová. „Jsou sice doma, ale obvykle mají celé dopoledne výuku online. Copak po

nich ještě můžeme chtít, aby byly online přihlášeny? Tam, kde je možné napojení online, se přihlašují jen na krátkou dobu. Musíme také myslet na to, že v některých rodinách mají třeba jen jeden počítač. Proto jim raději náměty na činnosti posíláme. Stejně jako informace o soutěžích, do nichž se mohou zapojit. Aby mohly něco vyrábět, vymýšlet, hloubat nad něčím.“

Obecně se dost spekuluje o tom, jestli děti opravdu tráví většinu času doma, nebo jestli se odpoledne stejně někde potkávají.

„Domnívám se, že dětem setkávání s vrstevníky a pohyb musí chybět,“ připomíná Kateřina Viktorová. „Rodiče nás vyzývají, ať jim pošleme nějaké nápady na pohybové hry, aby se jejich potomci alespoň trochu rozhýbali a nezlenivili. Proto uvítali naše venkovní hry, které děti a jejich rodiče zavedou do přírody a současně jim nabídnou zajímavé informace.“

„Venkovní hry nejsou pouze naše specifikum, aktuálně je realizuje spousta organizací a domů dětí a mládeže po celé republice. Děti se dostanou na čerstvý vzduch, rozhýbou se, zacvičí si – a pak je ještě čeká odměna. I když jen symbolická. Když nám například hodí do schránky správně vyplněnou tajenku, mohou si individuálně přijít pro odměnu – tematicky laděné placky, medaile, diplomy.“

Pravda, všimla jsem si jich na stolku hned za dveřmi domu.

„Děti mají z cen radost a pro nás je to důležitá zpětná vazba, že je úkol zaujal. Že naše práce nevychází nadarmo,“ dodává Jaroslava Merfaitová.

První venkovní hry se zúčastnilo přes sto dětí. Ocenění dostali i autoři betlémů, ty nejhezčí jsou stále ještě vystavené v okně v přízemí. Aby si je kolemjdoucí mohli prohlédnout.

„Nyní jsme přišli s nápadem na kreativní výtvarné balíčky pro domácí tvoření. Každý bude obsahovat výtvarné pomůcky a materiály. Hotový výrobek pak mohou děti vyfotografovat a poslat nám mailem. Nabídli jsme rodičům také možnost přijít si do DDM pro keramickou hlínu, aby si děti mohly doma modelovat. Když pak výrobek přinesou, naglazujeme ho a vypálíme v peci. Výrobek je pak možné u nás vyzvednout.“

Nikdo není sám

Nejsou to jen venkovní hry, které si jednotlivé domy dětí a mládeže předávají. Jako by v téhle sféře neexistovala konkurence, o rivalitě ani nemluvíme.

„V domech se urodí spousta nápadů a my si je navzájem vyměňujeme,“ konstatuje Kateřina Viktorová. „Nejsme každý sám, komunikujeme spolu, hodně spolupracujeme. Probíhají pravidelná online setkávání ředitelů DDM, nápady navzájem

sdílíme. Vždyť by to byla škoda, kdyby si každý nechával ty svoje jenom pro sebe. Zejména teď děti potřebují zabavit a povzbudit. Proto v této době mezi sebou ještě více spolupracujeme a vzájemně se inspirujeme. Máme přece společný zájem, a tím jsou právě děti a jejich smysluplně naplněný volný čas.“

Dům dětí a mládeže Kralupy aktivně přispívá na celorepublikový portál všech DDM. Jmenuje se Mít kam jít a jsou v něm soustředěny aktivity domů z celé republiky. Kdo chce, může si kliknout na téma nebo region, který ho zajímá, a začne hledat, co by mohlo být právě pro něj. Na portál přispívá snad každý DDM. Najdete si kraj a v něm jednotlivé domy. V každém z nich je nabídka toho, co pro své děti připravil. Vlastně nejen pro ně, protože podívat se, stáhnout si video nebo hru může každý.

Když rozkliknete DDM Kralupy nad Vltavou, hned na vás jednotlivé aktivity vyběhnou. Vaření, pletení, malování, zdobení perníčků před Vánocemi, vyrábění sněhuláků ze dřeva, tancování, rozcvička, malování kaminků... Byl by to dlouhý výčet.

„Na našich stránkách dětem připomínáme, aby nám napsaly nebo zavolaly, co se jim líbilo, co by ještě rády našly. Nebo aby poslaly fotografii, jak se jim povedl některý výrobek.“

S velkým úspěchem se setkala předčítání, kterého se ujali pracovníci zdejšího DDM. Pohádka Čert a Káča od Boženy Němcové, Edudant a Francimor Karla Poláčka, báchorka o loupežnících z knížky místního spisovatele Jindřicha Havlíka Průvod mrtvých... Nenápadná inspirace pro to, aby dítě sáhlo do knihovny.

„Tady si například pohrál náš pedagog Jan Fišar s videem na téma vaření,“ představuje Kateřina Viktorová. „Vidíte, rajská omáčka s jasmínovou rýží. Jednotlivé kroky receptu fotografuje a následně spojí do výsledného video receptu, který obsahuje nezbytné ingredience a postupy.“

Na rozloučenou

Zajímalo mě, jestli k tak široké nabídce aktivit přiměl DDM až covid, nebo jestli byla stejná i dřív.

„Pokud jde o nabídku, byla dřív určitě větší. Všechny činnosti není možné převést do online prostředí. Ale forma se pochopitelně proměnila. Za to, že dnes můžeme dětem předkládat nabídku i v poněkud zeštíhlené podobě, musím poděkovat kolegům. Tým lidí je to nejdůležitější, tady je srdce domu,“ vyznává se Kateřina Viktorová. „Můžeme se na sebe spolehnout, každý může přijít s jakýmkoli nápadem. To je ta živná půda. Když se podíváte na naše roční plány, všechno tam najdete. Měsíc co měsíc X akcí, taky o sobotách a nedělích. Ale děláme to proto, že nás to těší.“

Entuziasmus je krásná věc, ale z něčeho musí nejen lidé, ale i DDM žít. Na platy dostává finance od státu, něco málo si vydělá – teď ještě o něco míň, na provoz dostává dotaci od zřizovatele, tedy od města. Jenže covid v kase měst a obcí nemilosrdně škrtá.

Nebojíte se, že se vás to může dotknout? že ne, volnočasové aktivity jsou pro děti

velice důležité. Záleží na kvalitě, s jakou zařízení pracuje. Jsme školské zařízení, všichni pedagogové mají odpovídající vzdělání. Také naši externí pracovníci musejí mít alespoň pedagogické minimum, ať to jsou modeláři, výtvarníci, sportovci nebo odborníci na elektrotechniku. Chtějí-li u nás vést kroužek, musejí si vzdělání doplnit. A to i ti, kteří s námi v létě jezdí jako vedoucí na tábory.

Samozřejmě že nás tahle doba tíží. Doufáme však, že pomine a zase všechno rozjedeme naplno. Aby děti mohly být spolu v plném počtu, aby nemusely cvičit v rouškách, aby si mohly zazpívat.

Když si vzpomenu, kolik jsme pořádali různých vystoupení, akademií pro rodiče i veřejnost, kolik jsme pořádali a vyhrávali soutěží, je mi smutno. Ale nesmíme naříkat, musíme se snažit dělat v rámci možností maximum. Děti by od nás měly dostávat co nejširší spektrum nabídek, aby si mohly vybrat, co je baví. Samozřejmě musíme vycházet z podmínek, které máme. Chybějí nejen úložné prostory, ale také prostory pro další kroužky, které bychom chtěli otevřít. Robotiku, legorobotiku...“

Procházíme jejich malým, útulným královstvím, které nese na každém kroku stopy toho, co všechno pedagogové s dětmi dokážou. Vyrobit lapače snů, uspořádat pro děti recitační soutěž a vítěze představit na podzimním festivalu Seifertovy Kralupy. Ale také vytisknout na 3D tiskárně ochranné štíty, které pak předávali do škol a zdravotnických zařízení.

„Na podzim jsme ještě stihli oslavit 20. narozeniny DDM, ale tradiční ples už se letos konat nemohl. Poprvé!“

Mohlo by se blýskat na časy. Dům dětí a mládeže má příslib, že by se mohl stěhovat do nového. Tedy až se městu podaří zrekonstruovat opuštěnou budovu bývalého pivovaru na nedalekém náměstí. Ale kdo ví?

